

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/68/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216219552
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2216219552.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudkýň: JUDr. Eva Barcajová a JUDr. Katarína Slováčeková, v právnej veci žalobkyne: Z. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, K., zastúpenej splnomocnencom: VIRE law & consulting s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 12, IČO: 47 254 921, proti žalovanému: Ing. O. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. X, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti rozhodnutiu Okresného súdu Dunajská Streda z 20. januára 2017 č.k. 16C/333/2016-15, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie mení tak, že zakazuje žalovanému nakladať s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v kat. území K., obce K., okresu Dunajská Streda, vedenými Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálnym odborom na LV č. XXX, v časti parcely registra „E“ evidovaných na mape určeného operátu ako pozemok EKN:

- parc. č. 790/1 - orná pôda vo výmere 8.302 m²,
- parc. č. 803 - trvalé trávne porasty vo výmere 12.472 m²,
- parc. č. 806 - orná pôda vo výmere 4.604 m²,
- parc. č. 884 - trvalé trávne porasty vo výmere 1.280 m²,
- parc. č. 885 - trvalé trávne porasty vo výmere 1.579 m²,
- parc. č. 886 - orná pôda vo výmere 4.615 m²,
- parc. č. 887 - trvalé trávne porasty vo výmere 3.723 m²,

v podiele 40/96 k celku a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp.zn. 10 C 504/2015.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov tohto konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Uznesením napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia a o náhrade trov konania rozhodol tak, že strany nemajú právo na náhradu trov konania prvej inštancie.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa neosvedčila, že podala ňou tvrdenú žalobu voči žalovanému. Neuviedla v tomto smere ani spisovú značku, pod ktorou sa vedie, ani čoho konkrétne sa týka. Povinnosť osvedčiť aj túto skutočnosť vyplýva z osobitej povahy konania o neodkladnom opatrení, ktorým je rýchla úprava pomerov. Na žalobcovi je potom zodpovednosť za to, že súdu bude poskytnutý dostatočný podklad pre jeho rozhodnutie, ktorý podmienky nariadenia neodkladného opatrenia osvedčí. Úlohou súdu v tomto konaní nie je pátrať po skutočnostiach známých mu z úradnej činnosti, ktoré by navrhované neodkladné opatrenie opodstatnili. Okrem toho však žalobkyňa neosvedčila ani druhú podmienku a to hrozbu bezprostrednej ujmy. Žalobkyňa v konaní preukázala len to, že žalovaný doteraz

previedol podiely na dvoch pozemkoch vedených pôvodne na liste vlastníctva č. XXX (parc. č. 882 a 883). Z toho však podľa názoru súdu nemožno bez ďalšieho vyvodzovať, že žalovaný prevedie aj podiely na zvyšných pozemkoch. Žalobkyňa pritom nijako nepreukázala, že by žalovaný robil určité kroky v tomto smere, resp. že by tu boli iné okolnosti, z ktorých by bolo možné na takéto jeho kroky usudzovať. Ani neodkladné opatrenie nemožno podľa názoru súdu podľa § 324 a 325 CSP vydať len „preventívne“, bez toho, aby bola osvedčená bezprostredne (teda aktuálne) hroziaca ujma v podobe krokov odporcu, ktoré sa neodkladným opatrením majú zakázať. Zo všetkých uvedených dôvodov súd návrh žalobkyne zamietol (§ 328 ods. 1 druhá alternatíva CSP) bez nariadenia pojednávania a vyjadrenia ostatných strán (§ 329 ods. 1 CSP). O trovách rozhodol súd bez návrhu podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 v spojení s § 354 CSP, keďže konanie o neodkladnom opatrení sa týmto rozhodnutím končí, žalobkyňa nemala úspech a žalovanému pre neúčast' na konaní trovy nevznikli.

4. Voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa v zmysle ustanovení § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a žiadala, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil podľa § 388 CSP tak, že jej návrhu zo dňa 23.12.2016 v celom rozsahu vyhovie. Je toho názoru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci tak, ako to predpokladá ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, keď opätovné porušenie predkupného práva žalobkyne nevyhodnotil ako hroziacu bezprostrednú ujmu. K porušeniu predkupného práva žalobkyne došlo prvýkrát pri prevode nehnuteľností kúpnu zmluvou, ktorej vklad bol v prospech žalovaného povolený dňa 01.08.2013 a druhýkrát k porušeniu predkupného práva žalobkyne došlo pri prevode nehnuteľnosti kúpnu zmluvou ohľadne nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. K., obce K., okresu Dunajská Streda, zapísaných na LV č. XXXX ako časti parcely registra „E“ evidovaných na mape určeného operátu ako pozemok EKN parc. č. 882 - orná pôda vo výmere 36725 m², pozemok EKN parc. č. 883 - trvalé porasty vo výmere 26733 m² v podiele 40/96 k celku. Žalobkyňa má za to, že opakované porušenie predkupného práva jednoznačne potvrdzuje a teda sú zároveň dôkazom bezprostrednej ujmy, ktorá žalobkyni hrozí bez neodkladného opatrenia voči žalovanému. Ani žaloba žalobkyne zo dňa 01.10.2015 podaná na Okresnom súde Dunajská Streda sp. zn. 10C/504/2015 proti žalovanému o nahradenie prejavu vôle nebola prekážkou pre žalovaného, aby konal tak, že predkupné právo žalobkyne bude opäť porušené. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala na dátum podania žaloby a to 05.10.2015 a na dátum prevodu vlastníckeho práva žalovaného na tretie osoby - 01.07.2016, ku ktorému došlo len cca po pol roku po podaní žaloby. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je nepochybne potrebná dočasná úprava pomerov. Nariadením neodkladného opatrenia bude naplnená požiadavka ochrany vlastníckeho práva nielen žalobkyne, ale aj ďalších spoluvlastníkov.

5. K odvolaniu žalobkyne zaslal písomné vyjadrenie žalovaný, v ktorom uviedol, že žiada odvolací súd, aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že bol prekvapený, nakoľko so žalobkyňou žije v tej istej obci a zatiaľ nevie nič o tom, že proti nemu podala žalobu. Ďalej konštatoval, že žiadne ohrozenie práv žalobkyne nehrozí, pretože svoje podiely k nehnuteľnostiam, na ktoré navrhuje vydať neodkladné opatrenie, nemieni predať ani inak previesť na iného a z toho dôvodu vydanie neodkladného opatrenia nie je dôvodné. Čo sa týka samotnej kúpy spoluvlastníckeho podielu od spoluvlastníkov v roku 2013, pri tejto kúpe bol kupujúcim v dobrej viere, že všetko prebieha podľa zákona a ponuku spoluvlastníckeho podielu ostatným spoluvlastníkom nerobí kupujúci, preto žiadne svoju povinnosť neporušil.

6. K vyjadreniu žalovaného zaslala písomné vyjadrenie žalobkyňa v ktorom uviedla, že prevodom spoluvlastníckeho podielu žalovaného na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úz. K., obce K., okresu Dunajská Streda, vedených Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálnym odborom na LV č. XXXX kúpnu zmluvou, ktorý vklad vlastníckeho práva na kupujúcich k týmto nehnuteľnostiam bol povolený do katastra nehnuteľností dňa 01.07.2016 bolo zákonné predkupné právo žalobkyne jednoznačne a nepochybne porušené zo strany žalovaného. Žalovaný svoje spoluvlastnícke podiely na parc. č. 882 a 883 vyššie špecifikovaných nehnuteľností previedol na kupujúcich K. G. a D. G. spôsobom odporujúcim zákonu a to ako dôsledok porušenia zákonného predkupného práva, nakoľko tieto spoluvlastnícke podiely žalobkyni neponúkol v súlade s ustanovením § 140 zákona č. 40/1964 Zb., čím bolo zákonné predkupné právo žalobkyne opäť porušené. Skutočnosť, že sa žalovaný k tomuto úkonu nijako nevyjadril vo svojom vyjadrení svedčí o tom, že nemá žiadne relevantné argumenty na svoju obhajobu a teda obava žalobkyne o opätovné porušenie jej predkupného práva je namieste a preto

žiada odvolací súd, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zo dňa 20.01.2017 v zmysle ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že v celom rozsahu mu vyhovie.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 470 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne je možné priznať úspech, z dôvodu ktorého je potrebné napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 388 CSP zmeniť, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 16 C 333/2016 je návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd zakáže žalovanému nakladať s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v kat. území K., obce K., okresu Dunajská Streda, vedenými Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálnym odborom na LV č. XXX, v časti parcely registra „E“ evidovaných na mape určeného operátu ako pozemok EKN: parc. č. 790/1 - orná pôda vo výmere 8.302 m², parc. č. 803 - trvalé trávne porasty vo výmere 12.472 m², parc. č. 806 - orná pôda vo výmere 4.604 m², parc. č. 884 - trvalé trávne porasty vo výmere 1.280 m², parc. č. 885 - trvalé trávne porasty vo výmere 1.579 m², parc. č. 886 - orná pôda vo výmere 4.615 m², parc. č. 887 - trvalé trávne porasty vo výmere 3.723 m², v podiele 40/96 k celku až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

9. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým návrh žalobkyne o nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol.

10. V zmysle § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

11. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

12. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327 (teda neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahujúci predpísané náležitosti, alebo ako nezrozumiteľný alebo neurčitý), nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Podľa ods. 2 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. Podľa ods. 3 uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

13. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. V zmysle § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Podľa ods. 2 ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

15. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené a podľa § 334 CSP súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

16. Z povahy neodkladných opatrení a aj úpravy rozhodovania o nich vrátane konaní súdov predchádzajúcich príslušnému rozhodnutiu v základnom predpise civilného procesného práva (v CSP) je zrejmé, že zákonom ustanovenou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladne upraviť pomery strán do toho času, než tieto budú upravené konečným rozhodnutím. Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by tu práve očakávateľné zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (o. i. procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Tu je tiež potrebné si uvedomiť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladnom opatrení. V konaní o neodkladnom opatrení postačuje pre vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných, kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie a to spôsobom vlastným dôkaznému konaniu, teda bezpečne, čiže spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti.

17. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia je súd viazaný návrhom, pričom by však mal starostlivo zvážiť najmä rozsah navrhovaných obmedzení. Povinnosť zdržať sa disponovania s vecami alebo právami uloží vždy len takým spôsobom, aby neprímerane nenarušil hospodárske funkcie strany, voči ktorej predbežné opatrenie smeruje. Nariadenie neodkladného opatrenia je spravidla spojené so zásahom do vlastníckeho práva, pričom podľa článku 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky je možné vlastnícke právo obmedziť iba v nevyhnutnej miere. Nariadenie neodkladného opatrenia môže byť aj zásahom do práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť (článok 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Z týchto dôvodov je vždy potrebné posúdiť, či uložením navrhovaných obmedzení nedochádza k zásahu do uvedených základných práv nad nevyhnutnú mieru a či uloženie obmedzení sleduje legitímny cieľ.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. K. v podiele 48/288 k celku. Žalovaný ako kupujúci spoluvlastnícke podiely na predmetných nehnuteľnostiach nadobudol na základe kúpnej zmluvy, pričom vklad vlastníckeho práva žalovaného k predmetným nehnuteľnostiam bol do katastra nehnuteľností povolený dňa 01.08.2013 Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálnym odborom pod č. V 3934/13. Žalovaný spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach a to na parc. č. 790/1, 803, 806, 882, 883, 884, 885, 886, 887 nadobudol od bývalých spoluvlastníkov spôsobom odporujúcim zákonu a to ako dôsledok porušenia zákonného predkupného práva, nakoľko bývalí podieloví spoluvlastníci tieto spoluvlastnícke podiely žalobkyňi neponúkli v súlade s ustanovením § 140 OZ, čím bolo porušené zákonné predkupné právo žalobkyne. Žalobkyňa podala na Okresnom súde Dunajská Streda žalobu o nahradenie prejavu vôle voči žalovanému. Následne žalovaný svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v kat. úz. K., obce K., okres Dunajská Streda, vedených Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálnym odborom na LV č. XXXX v časti parciel registra „E“ evidovaných na mape určeného operátu ako pozemok EKN parc. č. 882 a pozemok parc. č. 883 v podiele 40/96 previedol ako predávajúci na K. G. a D. G. ako na kupujúcich na základe kúpnej zmluvy, pričom vklad vlastníckeho práva bol k predmetným nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností povolený dňa 01.07.2016 Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálnym odborom pod č. V- 3936/16. Žalovaný spoluvlastnícke podiely na parcelách č. 882, 883 previedol na K. G. a D. G. opäť spôsobom odporujúcim zákonu a to ako dôsledok porušenia zákonného práva, nakoľko žalovaný tieto spoluvlastnícke podiely žalobkyňi neponúkol v súlade s ustanovením § 140 OZ. Žalobkyňa nemá vedomosť o tom, že by sa v prípade prevodu spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach z bývalých podielových spoluvlastníkov na žalovaného, resp. v prípade prevodu spoluvlastníckych podielov na parcelách č. 882 a 883 jednalo o prevod v prospech blízkej osoby, v ktorom prípade zmluvná vôľnosť prevodcu nie je obmedzená. Vzhľadom na predchádzajúce porušenie predkupného práva žalobkyne zo strany žalovaného, ako aj zo strany bývalých podielových spoluvlastníkov, má žalobkyňa vážne a opodstatnené obavy z opätovného porušenia svojho predkupného práva ďalším prevodom spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach žalovaným.

19. Odvolací súd si v rámci odvolacieho konania zabezpečil kópiu žaloby žalobkyne vo veci samej vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp.zn. 10C/504/2015 proti žalovanému, ktorou sa domáha, aby súd nahradil prejav vôle žalovaného, že ako predávajúci uzatvára so žalobkyňou ako

kupujúcou kúpnu zmluvu v znení aké je uvedené v rozsudku ako príloha. Ďalej bolo zistené, že vo veci ešte nebolo rozhodnuté.

20. Cieľom neodkladných opatrení v občianskom súdnom konaní je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené judikovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Takéto rozhodnutie je dočasné, obmedzuje sa na dosiahnutie len predbežných účinkov, neprejudikuje výsledok konania pred súdom a jeho zásahy a dôsledky, pokiaľ ide o právne postavenie povinnej osoby, sa musia minimalizovať so zreteľom na jeho zabezpečovací charakter. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je osvedčenie existencie práva vo veci samej a naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov.

21. Z povahy neodkladného opatrenia spočívajúceho v nenakladaní s vecami alebo právami v zmysle cit. § 325 ods. 2 písm. c) a d) CSP vyplýva, že má zabezpečovací aj preventívny charakter. Povinnosť nenakladať s vecami alebo právami sa môže nariadiť len účastníkovi konania, ktorý je tvrdým nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, t.j. žalovanému. Predpokladá to, že žalovaný má vec alebo právo vo svojej faktickej alebo právnej dispozícii. Nakladaním sa rozumie disponovanie vecami alebo právami prostredníctvom právnych úkonov, predovšetkým dvojstranných (zmluva o nájme, zmluva o výpožičke, záložná zmluva, predaj, darovanie, zámenná zmluva, zriadenie vecného bremena, zabezpečovací prevod práva a pod.), ale aj jednostranných (závet, opustenie veci), ba dokonca aj faktických činov (zničenie veci). Aktívna legitímácia svedčí žalobcovi, ktorý požaduje nenakladanie s vecami alebo právami (zákaz disponovania) aj z dôvodu, že veci a práva môžu slúžiť na splnenie dlhov žalovaného voči žalobcovi.

22. Podľa § 140 Občianskeho zákonníka, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, iba že ide o prevod blízkej osobe (§116 a § 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

23. V prejednáwanej veci je odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie toho názoru, že žalobkyňa osvedčila možnú existenciu práva vo veci samej (pravdepodobnosť nároku), keď z predložených listinných dôkazov vyplýva, že v zmysle ust. § 229 CSP, by mohli byť splnené podmienky na to, aby súd nahradil prejav vôle žalovaného, že ako predávajúci uzatvára so žalobkyňou ako kupujúcou kúpnu zmluvu v znení aké je uvedené v rozsudku ako príloha a to z dôvodu, že bývalí podieloví spoluvlastníci ich previedli na žalovaného v rozpore s ust. § 140 OZ, t.j. došlo k porušeniu predkupného práva žalobkyne.

24. Žalobkyňa podala žalobu vo veci samej 05.10.2015, teda v lehote troch rokov od uskutočnenia právneho úkonu (vklad kúpnej zmluvy bol do katastra nehnuteľnosti povolený dňa 01.08.2013) , ktorým malo byť porušené jej predkupné právo v zmysle § 140 OZ. Či je žalobkyňa skutočne nositeľom tvrdeného práva bude predmetom dokazovania v konaní vo veci samej. Na účely nariadenia neodkladného opatrenia však možno uzavrieť, že žalobkyňa pravdepodobnosť tohto práva osvedčila.

25. Druhou podmienkou nariadenia neodkladného opatrenia je existencia bezprostredne hroziacej ujmy na práve, o ktorom sa má rozhodovať, teda nutnosť dočasnej úpravy pomerov strany sporu. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení uzavrel, že žalobkyňa takúto nutnosť nepreukázala, pretože žiadnym dôkazom neosvedčila, že žalovaný robí kroky smerujúce k nakladaniu s predmetnými nehnuteľnosťami alebo k ich zaťaženiu. Samotné tvrdenie žalobkyne o možnosti žalovanej nehnuteľnosti previesť nebolo pre osvedčenie nutnosti dočasnej úpravy pomerov postačujúce. S týmto záverom súdu prvého stupňa, ktorý bol podstatou námietok žalobkyne uvedených v odvolaní, sa však odvolací súd taktiež nestotožnil.

26. Ak súd uvádza, že žalovaný nevykonal žiadne úkony smerujúce k nakladaniu s nehnuteľnosťami, resp. ktoré by odôvodňovali predpoklad, že s predmetnými nehnuteľnosťami nakladáť zamýšľa, odvolací súd uvádza, že ak by bolo potrebné čakať na takéto právne úkony žalovaného, neodkladné opatrenie by už nebolo možné ani nariadiť, čím by takáto forma právnej ochrany strany sporu (v tomto prípade žalobkyne) bola neefektívna, oneskorená a iluzórna. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia nie je poskytovať neefektívnu ochranu práv, ale naopak poskytnúť ochranu včasnú a efektívnu.

27. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že zo strany žalovaného už došlo k ďalšiemu prevodu spoluvlastníckeho podielu ohľadne dvoch nehnuteľností vedených pôvodne na

LV č. XXX (v súčasnosti na LV č. XXXX), kat.úz. K. a to parc. č. 882 a parc.č. 883 na tretie osoby, ktorý vklad bol povolený dňa 1.6.2016 a podľa tvrdení žalobkyne opäť v rozpore s ust. § 140 OZ a teda opakovane s porušením jej predkupného práva, čo ani samotný žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne nepoprel a nespochybňoval, čím podľa odvolacieho súdu bola osvedčená aj druhá podmienka nariadenia neodkladného opatrenia a to existencia hrozby bezprostrednej ujmy, ktorá žalobkyni hrozí na jej práve, ak nedôjde k nariadeniu predmetného neodkladného opatrenia voči žalovanému.

28. Odvolací súd tiež zohľadnil možné následky zásahov do práv účastníkov konania vyvolané nariadením neodkladného opatrenia. Na jednej strane ide o (tvrdené) právo žalobkyne na zachovanie jej predkupného práva na spoluvlastnícky podiel žalovaného ohľadne predmetných nehnuteľností a na druhej strane je vlastnícke právo žalovaného, ktoré nadobudol na základe právneho úkonu, o ktorom žalobkyňa tvrdí, že bolo vykonané v rozpore s ust. § 140 OZ. Ak žalovaný nemá úmysel svoj spoluvlastnícky podiel na predmetných nehnuteľnostiach previesť na inú osobu, resp. iným spôsobom s nimi nakladať, zásah do jeho vlastníckeho práva v podobe zákazu takéhoto nakladania je fakticky iba formálny a nemá žiadny reálny dopad na žalovaného. Ak naopak žalovaný má úmysel tieto nehnuteľnosti scudziť, prípadne zaťažiť, je daná bezprostredná hrozba ujmy na právach žalobkyne, a teda dôvod na vydanie neodkladného opatrenia. Za daných okolností sa preto javí, že nariadenie neodkladného opatrenia navrhnutého žalobkyňou môže splniť svoj zákonný účel, ktorým je zabezpečenie dočasnej ochrany práv, ktoré sú predmetom konania vo veci samej, ktorých pravdepodobnosť žalobkyňa osvedčila a zásah do ktorých zo strany žalovaného je reálny (prevod spoluvlastníckeho podielu žalovaného na tretie osoby ohľadne par.č. 882 a par.č. 883), keď na druhej strane žalovaný nebude neprimerane obmedzený na svojich právach vzhľadom na mieru a rozsah ohrozenia tvrdených práv žalobkyne.

29. Odvolací súd tak nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené. Základnou podmienkou podľa § 324 CSP je potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov a táto v danej veci preukázaná bola práve tým, že prípadným prevodom spoluvlastníckeho podielu žalovaného na predmetných nehnuteľnostiach na tretie osoby by sa zhoršilo postavenie žalobkyne, ktorá osvedčila svoj nárok vyplývajúci z § 229 CSP, keďže je taktiež podielovou spoluvlastníčkou na predmetných nehnuteľnostiach.

30. Pri rozhodovaní zoberal odvolací súd do úvahy aj rovnováhu individuálnych záujmov, ktoré by mohli byť nariadením neodkladného opatrenia dotknuté, zhodnotil a porovnal záujmy strany sporu, v prospech ktorej sa má neodkladné opatrenie nariadiť a záujmy strany sporu, ktorej môže nariadenie neodkladného opatrenia poškodiť, pretože pri aplikácii dočasnej úpravy právnych vzťahov je významným atribútom aj zásada proporcionality. Pokiaľ žalovaný nemá záujem prevádzať, či inak nakladať s nehnuteľnosťami, vydanie neodkladného opatrenia ho v podstate nijakým spôsobom neobmedzí. Avšak pre hospodárnosť súdneho konania o nahradenie prejavu vôle je potrebné, aby bol zachovaný okruh účastníkov v konaní; prípadným reťazením zmlúv a zmenou okruhu účastníkov v konaní by sa súdne konanie predĺžilo. Zákaz dispozície s nehnuteľnosťami má v tomto význame aj preventívny účinok.

31. S poukazom na to, čo bolo v konaní osvedčené, odvolací súd potom uzatvára, že v danom prípade bol naplnený predpoklad na nariadenie neodkladného opatrenia a to existencia potreby bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu.

32. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Keďže je možné skonštatovať, že boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, odvolací súd napadnuté uznesenie v zmysle ust. § 388 CSP zmenil tak, že návrhu na nariadenia neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovel.

33. I v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia má strana sporu zo zákona právo, aby podľa všeobecného procesného princípu ovládajúceho náhradu trov konania vymedzeného v ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 v spojení s § 354 CSP mala uhradené trovy konania, ak sa konanie skončilo v jej prospech. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni ako strane sporu, ktorá bola v konaní v celom rozsahu úspešná, priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj pred súdom druhej inštancie, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

34. Senát krajského soudu toto rozhodnutí přijal poměrem hlasů 3:0.

Poučení:

Proti rozhodnutí odvolacího soudu je přípustné dovolání, ak to zákon připušta (§ 419 CSP).

Dovolání je přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu vo věci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo věci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacího soudu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie soudu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacího soudu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho soudu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho soudu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho soudu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho soudu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).